

שבת שלום, ילדים יקרים!

במעשה החדש שהתחלנו השבוע, רבנו מספר על החגר, שלא יכול ללכת על רגליו, והוא נצרך לעזרה מאחיו. מבין חלקי הספור, יכול המתבונן בשימת לב, לראות את הגישה המיוחדת והלך מחשבתו המפלאה של החגר, שאפשר ללמד ממנו הרבה מאד.

בהתחלה החגר יכול רק לעמד, אך לא ללכת, ואחיו עזרו לו להתפרנס. הספור היה יכול להסתים כאן, אך החגר שלנו אינו רוצה להיות מסכן ונצרך, והוא חושב מחשבות איה יוכל לעסק במשהו, להתפרנס מיגיע כפיו. זה למוד ראשון שהחגר מלמד אותנו: לקוות, ולרצות, ולא להתיאש, למרות שהבעיה שלו נראית תקועה, ומאד מציאותית, אך הוא ממשיך לחפש עצות, איה בכל זאת הוא יכול לעשות משהו, כדי לעזר לעצמו.

והנה פלם נרתמים לעזרתו, והוא יוצא לדרך מלא תקנה, אך פתאום הכל נהפך על פניו, והוא מוצא את עצמו לבדו ביער. בלי הכסף, בלי הסחורה, ואפלו בלי אנשיו הנאמנים... לבד מהיינו חושבים במקומו? במקום להתקדם צעד, הוא נסוג אחורנית, אפלו המעט שפכר היה לו אבד. והנה הוא כבר לא יכול לעמד, ואין לו מזון להחיות את עצמו. מה נשאר לו חוץ מיאוש גדול מפל חלומו שהתנפץ?

הוא היה יכול לבלות את שארית ימיו בכעס ותסכול, על הגזלנים שחמסו אותו, ועל הבעל עגלה והנאמן (שלא נאמן) שפרחו לו, והשאירו אותו רעב וחסר אונים, אך החגר שלנו - כאן בעמק נפילתו מתגלה נקדתו הטובה! הוא לא מתיאש כלל! הוא חושב בדעתו מה הוא יכול לעשות עכשו, ולמרות שהוא בודד, ונפחד ביער לבדו, הוא עושה את שלו. בתחלה הוא אוכל מה שנשאר לו בעגלה, ואח"כ מתחיל לזחל על הארץ, ואוכל את העשב שגדל מסביבו... מי היה חושב שדוקא משם, מעמק הנפילה שלו, שהוא כבר יודע ומבין בטעמי העשב השונים, משם תצמח ישועתו. שימצא את הדומיט, וירפא את עצמו ואת כל סביבתו, וכל העולם יבוא על תקונו בזכותו!

החגר מלמד אותנו את מה שרבנו שאג בקול גדול, שאין שום יאוש בעולם כלל! ואפלו שפרגישים לפעמים שהרצון הטוב שלנו רחוק מהמציאות, ובמקום להתקרב אנחנו רק מתרחקים, ונופלים, ונשברים. צועק לנו הצדיק, לא להתיאש! אל תתיאש, תמשיך לעשות את שלך, מה שאפשר במקום שלך, ואז בעמק הירידה, אם לא מתיאשים, "יש ענין שיתהפך הפל לטובה"...

שבת שלום ומברך!

[פרק א] להשקות איִלנות תמיד / ה'בו

החגר' / ה'גזלנים' / אוכל עשבים

[א] מעשה בחכם אחד: קדם מותו, קרא את בניו ומשפחתו, וצוה אותם: "להשקות איִלנות!" - גם יש לכם רשות לעסק בשאר פרנסות! אבל בזה תשתדלו [לעשות תמיד], להשקות איִלנות!

אחר־כך נפטר החכם, והניח בנים! והיה לו בן אחד שלא היה יכול לילך, והיה יכול לעמד, רק שלא היה יכול לילך.

והיו אחיו נותנים לו ספוק די פרנסתו, והיו מספיקים אותו כל־כך, עד שנשאר לו.

והיה אותו הבן (שלא היה יכול לילך), מקבץ על־יד על־יד ממה שנשאר לו מפרנסתו, עד שקבץ סך מסים.

וישב עצמו: "למה לי לקבל הספקה מהם? - טוב שאתחיל לעשות איזה משא־ומתן!"

ואף שאינו יכול לילך, יעץ בדעתו: "לשכר לו עגלה, ונאמן, ובעל־עגלה, ויסע עמהם ל[העיר] ליפסיק, ויוכל לעשות המשא־ומתן, אף שאינו יכול לילך!"

כששמעו המשפחה זאת, הוטב בעיניהם ואמרו: "למה לנו לתן לו הספקה? טוב שיהיה לו פרנסה! - והלוו לו עוד מעות, כדי שיוכל לנהג המשא־ומתן.

[ב] ושכר לו עגלה, ונאמן, ובעל־עגלה, ונסע, ובא לקרע־טשמע [אכסניא].

ואמר הנאמן: "שילינו שם!" - ולא רצה. והפצירו בו, והוא עקש אותם.

ונסעו משם, ותעו ביער, ונפלו עליהם גזלנים.

ואותן הגזלנים נעשו, על־ידי [מעשה]: שהיה פעם־אחת רעב, ובא אחד לעיר והכריז: "מי שרוצה מזונות, יבוא אליו! - ונתקבצו אליו כמה אנשים.

והוא עשה בערמה' - ומי שהיה מבין בו שאין בו צרך אליו, דחה אותו. ולאחד היה אומר: "אתה תוכל להיות בעל־מלאכה!" - ולזה אומר: "אתה תוכל להיות ברחים!"

וברר רק אנשים חכמים, והלך עמהם ליער, ואמר להם: "שיהיו נעשים גזלנים! באשר שמפאן הולכים הדרכים ל[העיר] ליפסיק, ל[העיר] ברעסלא, ולשאר מקומות, ונוסעים בכאן סוחרים, ונגזל אותם, ונקבץ מעות!"

ונפלו עליהם (הינו: אלו הגזלנים הנ"ל - נפלו על הבן הנ"ל שלא היה יכול לילך, ועל האנשים שלו, דהינו: הנאמן, וה'בעל־עגלה).

ה'בעל־עגלה' והנאמן' שהיו יכולים לברח, ברחו. והוא נשאר על העגלה.

ובאו [הגזלנים], ולקחו התבה של המעות, ושאלו אותו: "למה אתה יושב?"! - והשיב: "שאינו יכול לילך!" - וגזלו התבה והפוסים, והוא נשאר על העגלה.

[ג] והנאמן' וה'בעל־עגלה' (שברחו למקום שברחו), ישבו עצמם: "באשר שלקחו פרוקלאדין' [התסיביות כספיות] מפריצים, ולמה להם לשוב לביתם, שיוכלו לבוא בשלשלאות? טוב להם לשאר שם (במקום שברחו לשם), ויהיו בכאן נאמן' ובעל־עגלה!"

והבן [החגר] הנ"ל - כל זמן שהיה לו המאכל שלקח מביתו להם יבש' שהיה בעגלה (שקורין: סוחרים), אכל אותם.

ואחר־כך כשכלה ולא היה לו לאכל, ישב עצמו: "מה לעשות!" - והשליך עצמו מהעגלה, לאכל עשבים.

וְהָיָה לְךָ יְחִידִי בַשָּׂדֶה, וְנִפְחַד, וְנִטַּל מִמֶּנּוּ הַכַּח - עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל אֲפֹלוּ לַעֲמֹד, רַק לָרַחֵשׁ [נְחֻלָּה] (בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכֶּנֶז: ר'דוקן ז"ל), וְהָיָה אוֹכֵל הָעֵשֶׂב סְבִיבוֹתָיו.

וְכִלְזֶמֶן שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹשִׁיט וּלְאָכַל, הָיָה אוֹכֵל שָׂם. וְאַחֲרֵיכֵן, בְּשִׁכְלָה הָעֵשֶׂב סְבִיבוֹ, עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְהוֹשִׁיט - הָיָה מִנְתַּק עֲצָמוֹ לְהֵלֵךְ, וְאָכַל שָׂם. וְהָיָה אוֹכֵל הָעֵשֶׂב אִיזָה זֶמֶן.

[פָּרָק ב'] ה'עֵשֶׂב' עִם 'יְהִלֵּם הַסַּגְלוֹת' / הַשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ / 'אֵילָן הַסַּגְלוֹת' / ה'דְּרָכִים' וְה'אֲבָק'

[א] פַּעַם-אֶחָד: בָּא לְעֵשֶׂב אֶחָד, שֶׁעֵדִין לֹא אָכַל 'עֵשֶׂב כְּזֶה, וְהוֹטֵב בְּעֵינָיו 'אוֹתוֹ הָעֵשֶׂב, מִחֲמַת שֶׁהָיָה אוֹכֵל זֶמֶן רַב 'עֲשָׂבִים, וְהָיָה מִכִּיר בָּהֶם, וְעֵדִין לֹא רָאָה 'עֵשֶׂב כְּזֶה.

וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ: "לְעֶקְרוֹ עִם שְׂרָשׁוֹ!" - וְהָיָה תַּחַת הַשְּׂרָשׁ: 'דְּוֹמִיט' [אָבָו יְהִלֵּם]. וְה'דְּוֹמִיט' הָיָה מְרַבֵּעַ. וְכָל צֵד [מִה'דְּוֹמִיט'] הָיָה לוֹ סַגְלָה אַחֲרָת.

וּבְצֵד אֶחָד הָיָה כְּתוּב: "שָׁמִי שִׂיאֲחִז 'אוֹתוֹ צֵד, יִשָּׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שִׁיוֹם וְלִילָה נִתְקַבְּצִים בֵּיחַד, שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ נִתְקַבְּצִים שָׂם בֵּיחַד!"

וּכְשֶׁעָקַר הָעֵשֶׂב עִם הַשְּׂרָשׁ שֶׁהָיָה שָׂם ה'דְּוֹמִיט', נִזְדַּמְּן: שֶׁאֲחִז ב'אוֹתוֹ הַצֵּד' (הַמְסַגֵּל לְשֵׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שִׁיוֹם וְלִילָה מִתְקַבְּצִים, כִּנ"ל).

וְנִשָּׂא אוֹתוֹ, וּבָא לְמָקוֹם שִׁיוֹם וְלִילָה נִתְוַעְדִים יַחַד. וְהַסְתַּכֵּל: וְהִנֵּה הוּא שָׂם, בְּמָקוֹם שֶׁשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ בָּאִים בֵּיחַד, כִּנ"ל.

[ב] וְשָׁמַע: שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ עִם הַיָּרֵחַ מְדַבְּרִים! וְהָיָה הַשֶּׁמֶשׁ קוֹבֵל לְפָנֵי הַיָּרֵחַ: "בְּאֲשֶׁר שִׁישׁ אֵילָן שִׁישׁ לוֹ עֲנָפִים רַבִּים, וּפְרִיָו וְעֵלָיו!"

וְכָל עֲנָף וְעֲנָף, וּפְרִי, וְעֵלָה, יֵשׁ לוֹ סַגְלָה מִיַּחַדָּת! - שֶׁזֶה מְסַגֵּל לְבָנִים! וְזֶה מְסַגֵּל לְפָרְנֶסֶה! וְזֶה מְסַגֵּל לְרִפּוּאָה הוֹלְאָת זֶה! וְזֶה לְהוֹלְאָת אַחֲרָת! - כָּל אֶחָד וְאֶחָד [מִפְרָטֵי הָאֵילָן], מְסַגֵּל לְדַבֵּר אַחֲרָת!

וְזֶה הָאֵילָן הָיָה צְרִיכִין לְהַשְׁקוֹתוֹ! - וְאִם הָיָה מְשָׁקִין אוֹתוֹ, הָיָה מְסַגֵּל מְאֹד! - וְלֹא דֵי שֶׁאֵין אָנִי מְשָׁקֶה אוֹתוֹ, אֲפֹלָ שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁאֲנִי מְזַרְיַח עֲלָיו, אָנִי מִיַּבֵּשׁ אוֹתוֹ!"

[ג] עֲנָתָה הַלְּבָנָה וְאִמְרָה: "אַתָּה דוֹאֵג דְּאֵגוֹת אַחֲרַיִם! - אָנִי אֲסַפֵּר לְךָ עֵסֶק שְׁלִי:

הָיוֹת שִׁישׁ לִי 'אֶלֶף הָרִים, וְסְבִיבוֹת ה'אֶלֶף הָרִים' יֵשׁ עוֹד 'אֶלֶף הָרִים, וְשָׂם 'מָקוֹם שָׂדִים, וְהַשָּׂדִים יֵשׁ לָהֶם 'רַגְלֵי תְרַנְגוּלִים, וְאֵין לָהֶם כַּח בְּרַגְלֵיהֶם, וְיוֹנְקִים מִרַגְלֵי, וּמִחֲמַת זֶה אֵין לִי כַח בְּרַגְלֵי!

וַיֵּשׁ לִי 'אֲבָק, הֵינּוּ 'פּוֹל, שֶׁהוּא רִפּוּאָה לְרַגְלֵי, וּבָא רוּחַ וְנוֹשָׂא אוֹתוֹ."

[ד] עֲנָתָה הַחֲמָה: "אַתָּה זֶה אַתָּה דוֹאֵג? (בְּלִשׁוֹן תַּמְחָה)! אֲנִיד לְךָ 'רִפּוּאָה: בְּאֲשֶׁר שִׁישׁ דְּרָה, וּמ'אוֹתוֹ הַדְּרָה' מִתְפַּצְּלִים 'כַּמָּה דְּרָכִים!"

דְּרָה אֶחָד שֶׁל צְדִיקִים! - אֲפֹלוּ הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּכֹאן, מְפַזְרִים תַּחְתָּיו 'אוֹתוֹ הָאֲבָק' שֶׁב'אוֹתוֹ הַדְּרָה' הַנ"ל, בְּכָל פְּסִיעָה. וְכָל פְּסִיעָה שֶׁהוּא פּוֹסֵעַ, הוּא דוֹרֵךְ ב'אוֹתוֹ הָאֲבָק.

וַיֵּשׁ דְּרָה שֶׁל אֲפִיקוֹרְסִים! - אֲפֹלוּ אֲפִיקוֹרְסִים שֶׁבְּכֹאן, מְפַזְרִים תַּחְתָּיו בְּכָל פְּסִיעָה מ'אוֹתוֹ הָאֲבָק, כִּנ"ל.

וַיֵּשׁ דְּרָה שֶׁל מְשַׁעִים! - אֲפִילוּ מְשַׁעִים שֶׁבְּכֹאן, מְפַזְרִים תַּחְתָּיו, כִּנ"ל.

וְכֵן יֵשׁ כַּמָּה דְּרָכִים!
וַיֵּשׁ דְּרָה אַחֲרָי: בְּאֲשֶׁר שִׁישׁ 'צְדִיקִים' שֶׁמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָם יְסוּרִים, וּמוֹלִיכִים אוֹתָם הַפְּרִיָצִים בְּשִׁלְשָׁלוֹת, וְאֵין לָהֶם כַּח בְּרַגְלֵיהֶם, וּמְפַזְרִים תַּחְתֵּיהֶם מ'אוֹתוֹ הָאֲבָק' שֶׁל 'אוֹתוֹ הַדְּרָה', וַיֵּשׁ לָהֶם כַּח בְּרַגְלֵיהֶם.

עַל-כֵּן תִּלְךְ לְשֵׁם [לְדְרָה הַנ"ל שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁמְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם יְסוּרִים], שִׁישׁ שָׂם הַרְבֵּה אֲבָק - וַיְהִי לְךָ רִפּוּאָה עַל רַגְלֵיךָ!"

(כָּל זֶה [הַנ"ל - הַס] דְּבַרֵי הַחֲמָה אֵל הַלְּבָנָה!) - וְהוּא [הַחֲגָר] שָׁמַע כָּל זֶה!

ספורי מעשיות משנים קדמוניות
מעשה ב - דער 'הינקעדיגער'

[פרק א] אנטרענקען ביימער שטענדיג / דער
'הינקעדיגער זוהן' / די 'גזלנים' / ער עסט גראז

[א] מעשה: אמאל איז געווען א 'הכם' - פאר
זיין טויט, האט ער גערופן זיינע 'קינדער', און זיין
'משפחה', און האט זיי געלאזט 'צוואה': "אז זיי
זאלן אנטרענקען ביימער! איר מענט עוסק זיין [די
באשעפטיגן] אין אנדערע 'פרנסות' אויף, נאר דאס
זאלט איר זעהן תמיד [שטענדיג] צו טאן,
אנצוטרענקען ביימער!"

דערנאך איז דער 'הכם' געשטארבן, און האט
געלאזט [איבערגעלאזט] קינדער! - און ער האט
געהאט איין זוהן, וואס ער האט נישט געקענט
גיין! - 'שטיין' האט ער יא געקענט, נאר 'גיין'
האט ער נישט געקענט [ער איז געווען 'הינקעדיג']!

פלעגן אים די 'ברודער' געבן סיפוק אויף זיין
פרנסה [שפייזן און אויסהאלטן] - און זיי האבן אים
אזויפיל געגעבן, ביז עס איז אים נאך
איבערגעבליבן!

האט ער [דער דאזיגער זוהן] וואס האט נישט געקענט גיין, זיך
צום אויפגעזאמלט [צונויפגעזאמלט] ביסלעכווייז, [פון]
דאס וואס עס איז אים איבערגעבליבן [איבעריג] הויך
[פון זיין] פרנסה - ביז ער האט זיך אנגעזאמלט [א
סכום פון] אסאך געלט!

האט ער זיך מיישב געווען: "נאך וואס [פאר] וואס
זאל איך ביי זיי קאצה [א געהאלט] נעמען? בעסער
וועל איך אנהייבן [עפעס] 'משאיומתן' צו טאן
[האנדלן]!"

און כאטשע ער האט נישט געקענט גיין, האט ער
זיך מיישב געווען: "א [א] ער וועט זיך דינגען א
'פוהר' [וואגן], מיט א 'נאמן' [באגלייבטער מענטש צו פירן
די האנדל], מיט א 'בעל-עגלה'; און וועט מיט זיי
פארן קיין 'לייפציג' - וועט ער קענען פירן דעם
'משאיומתן', כאטשע ער קען נישט גיין!"

ווי די 'משפחה' האט דאס דערהערט, איז דאס זיי
זייער וואוילגעפעלן! - און [זיין] האבן אויך

געזאגט: "נאך וואס [פאר] וואס זאלן מיר אים געבן
הספקה [געהאלט]? בעסער לאז [אל] ער זיך מאכן א
פרנסה!" - און [זיין] האבן אים נאך צוגעליגן
[פאר] בארגט, געלט, פדי ער זאל קענען פירן דעם
'משאיומתן'!

[ב] האט ער אזוי געטאן, און האט זיך געדינגען א
'פוהר' [וואגן], און א 'נאמן' [באגלייבטער מענטש צו פירן
די האנדל], און א 'בעל-עגלה'! - און איז געפארן,
און איז געקומען צו א 'קרעטשמע'!

האט דער 'נאמן' געזאגט: "אז מ'זאל דארט
נעכטיגן!" - האט ער [דער הינקעדיגער] נישט
געוואלט וואס זיי האבן אים געבעטן, [און זיי האבן
זיך איינגעבעטן ביי אים], און ער האט זיי
איבערגעשפארט [געעקשנט]!

זענען זיי אוועקגעפארן פון דארט, און זענען
פארבלאנדזעט געווארן אין א 'וואלד'! זענען [אויף]
זיי אנגעפאלן 'גזלנים'!

אין די [דאזיגע] 'גזלנים', זענען געווארן על-פי
מעשה: - עס איז אמאל געווען [א] 'הונגער' - איז
איינער געקומען אין שטאט אריין, און האט
אויסגערופן: "ווער עס וויל עסן, זאל צו אים
קומען!" - זענען צו אים געקומען [זיך פאר] זאמלט,
כמה [אסאך] מענטשן!

האט ער [געמאכט א שווינדל, און זיי נישט געגעבן צו עסן -
דהיינו: ער האט] געזעהן [דערצו: אז ביי] די מענטשן וואס
[ער האט פארשטאנען אז זיין] קומען אים נישט צוניץ,
האט ער זיי מדהה געווען [אפגעשטויסן]! - צו איינעם
האט ער געזאגט: "דו קענסט זיין א 'בעל-
מלאכה'!" און צו דעם [אנדערן] האט ער געזאגט:
"דו קענסט זיין אין א 'מיל'!"

און [ער] האט אויסגעקליבן נאר 'קלוגע יונגן' -
און איז מיט זיי געגאנגען אין 'וואלד' אריין, און
האט זיי אנגערעדט: "אז זיי זאלן ווערן 'גזלנים'!
באשר [אזוי-ווי] פון דאנעט [א] גייען וועגן קיין
'לייפציג' און קיין 'ברעסלא' און צו אנדערע
ערטער, פארן דא דורך סוחרים, וועלן מיר זיי
ראבעווען [פאר] זיין, וועלן מיר האבן [זיך] זאמלט

געלט"!) (אזוי האט דער 'גזלן' וואס האט פריער אויסגערופן אין שטאט, זיי אנגערעדט).

זענען די [דאזיגע אויבנדערמאנטע] 'גזלנים' אנגעפאלן אויף זיי (דהיינו: אויף דעם [אויבנדערמאנטן] זיהן, דער הינקעדיגער] וואס האט נישט געקענט גיין, און אויף זיינע מענטשן, דהיינו: דער 'נאמן, מיט דעם 'בעל-עגלה'.

דער 'נאמן' און דער 'בעל-עגלה' [וואס] האבן געקענט אנטלויפן, זענען זיי אנטלאפן געווארן! - און 'ער' [דער הינקעדיגער], איז געבליבן אויף דעם וואגן!

זענען די 'גזלנים' צו אים געקומען, און האבן ביי אים אוועקגענומען דאס 'קעסטל' מיט 'געלט'! - און האבן אים געפרעגט: "פארן וואס זיצטו?"! - האט ער געענטפערט: "א" ער קען נישט גיין"! - און זיי האבן ביי אים געראפעוועט [פארויבט] דאס 'קעסטל' [מיט געלט], און די 'פערד'! - און 'ער' איז געבליבן אויף דעם וואגן!

[ג] און דער 'נאמן' מיט דעם 'בעל-עגלה' וואס זיי זענען אנטלאפן געווארן [דארט וואו זיי זענען אנטלאפן], האבן זיי מיישב געווען: "באשר [אזוי-ווי] זיי האבן גענומען 'פרוקלאדן' [געבארגט געלט דורך שטרות] ביי 'פריצים' - נאך וואס [איז פארנוואס] זאלן זיי זיך אומקערן [צוריקערן] אהיים, זיי קענען [דאך] קומען אין קייטן אריין? - בעסער וועלן זיי דארט בלייבן (דארט וואו זיי זענען אהין אנטלאפן געווארן), און וועלן דארט זיין, א 'נאמן' און א 'בעל-עגלה'!"

און דער [אויבנדערמאנטער] זיהן, דער הינקעדיגער] וואס האט נישט געקענט גיין, וואס ער איז געבליבן אויף דעם וואגן - פל-זמן [וויילאנג] ער האט נאך געהאט [אויפן וואגן], די 'סוכארעס' [טרוקענע ברויט] וואס ער האט מיטגענומען פונדערהיים - האט ער זיי געגעסן!

דערנאך אז דאס איז שוין אויסגעגאנגען, און ער האט נישט געהאט צו עסן, האט ער זיך מיישב געווען: "וואס טוט מען?"! - האט ער זיך אראפגעווארפן פון דעם וואגן, ער זאל עסן 'גראז'! האט ער געעכטיגט אליין אין 'פעלד'! - איז ער איבערגעשראקן געווארן! - איז ביי אים

אוועקגענומען געווארן דער כח! - האט ער שוין נישט געקענט אפילו שטיין, נאר רוקן זיך [קריכן], און ער פלעגט עסן דאס 'גראז', וואס עס איז געווען ארום אים!

און פל-זמן [וויילאנג] ער האט געקענט דערלאנגן צום 'גראז' און עסן, האט ער [דארט] געגעסן! - דערנאך אז עס איז שוין אויסגעגאנגען דאס 'גראז' ארום אים, אז ער האט [דאס] שוין נישט געקענט דערלאנגן - האט ער זיך אוועקגערוקט ווייטער, און האט ווייטער געגעסן - האט ער אזוי געגעסן דאס 'גראז' א [שטיקל] צייט!

[פרק ב] דאס 'קרייטעכץ' מיטן 'סגולה דימאנט' / די 'זון' און די 'לבנה' / די 'סגולה בוים' / די 'וועגן' און די 'שטייב'

[א] אמאל: איז ער געקומען צו א [געוויסע] 'קרייטעכץ' [גראז], וואס ער האט נאך 'אזוי א [אויס] קרייטעכץ' נישט געגעסן! - איז אים דאס [דאזיגע] 'קרייטעכץ' זייער געפעלן, מחמת [ווייל] ער האט געגעסן א לאנגע צייט 'קרייטעכצער' [גראז], און ער האט זיי שוין געקענט, און 'אזוי א [אויס] קרייטעכץ', האט ער נאכנישט געזעהן!

האט ער זיך מיישב געווען: "ער וועט עס אויסרייסן מיט דעם 'ווארצל'! - איז געווען אוינטערן 'ווארצל': א 'דומיט' [דימאנט]! - און דער 'דומיט' איז געווען פיר-עקעכיג [פיר-עקעדיג; פיר-קאנטיג]! - און איטלעכע זייט פון דעם 'דומיט', האט געהאט אין זיך א אנדערע 'סגולה'!

אויף 'אין זייט' פון דעם 'דומיט', איז געשטאנען אנגעשריבן: "אז ווער עס וועט אנגעמען [אנכאפן] די דומיט] ביי 'דער' [דאזיגער] זייט', וועט עס אים טראגן אהין [צום פלאץ] וואו 'טאג' און 'נאכט' קומען זיך צום-אויף [צונויף]! - דהיינו: וואו די 'זון' מיט דער 'לבנה' קומען זיך צום-אויף [צונויף]! אינאיינעם!"

ווי דער [הינקעדיגער] האט אויסגעריסן דאס 'קרייטעכץ' מיט דעם 'ווארצל' (וואס דארט איז געווען דער 'דומיט') - האט זיך מזדמן געווען [ס'האט פאסירט]: אז ער האט [דאס] אנגענומען [אנגעכאפט] ביי

דער [דאזיגער] זייט! (דהיינו: ביי דער [דאזיגער] זייט וואס עס איז מסוגל, עס זאל אים טראגן, צו דעם אָרט וואס טאג' און נאכט' קומען זיך צום-אויף [צונויף]).

האט עס אים אוועקגעטראגן אהין, [צום פלאץ] וואו טאג' און נאכט' קומען זיך צום-אויף [צונויף]! - ער קוקט זיך ארום, און ער איז שוין דארט! (ביי דעם פלאץ] וואו טאג' און נאכט', דהיינו: די זון' מיט דער 'לִבְנָה', קומען זיך אינאיינעם צום-אויף [צונויף]).

[ב] האט ער געהערט: ווי די זון' מיט דער לִבְנָה' שמועסן!

און דער זון' האט זיך געקלאַנגט פאר דער לִבְנָה': "באָשר [אזוי-ווי] ס'פארהאנדן א' בוים' - וואס דער בוים' האט אסאך צווייגן, און פירות, און בלעטלעך!" און איטלעכע צווייג, און איטלעכע פרי, און איטלעכס בלעטל, האט אין זיך א באזונדערע סגולה! - דאס איז מסוגל צו קינדער! און דאס איז מסוגל צו פרנסה! און דאס איז מסוגל ס'זאל היילן דאס 'חולאת' [קרענק]! און דאס איז מסוגל צו א אנדער 'חולאת' [קרענק]! - איטלעכס פיצל פון דעם בוים, איז מסוגל צו א אנדערע זאך!

און דעם [דאזיגן] בוים', וואלט מען געדארפט אנטרענקן! - און אז מ'זאל אים אנטרענקן, וואלט עס זייער מסוגל געווען! - און לאדי [נישט-נאר] איך טרענק אים נישט אן - שוין איך נאך אויף אים, און [אין דורכדעם] פארטרוקן אים!"

[ג] האט זיך די לִבְנָה' אנגערופן (צו דער זון'): "דו זארגסט פרעמדע זארג! - איך וועל דיר דערציילן מיין דאָנה:

באָשר [אזוי-ווי] איך האב טויזנט בערג! - און ארום די טויזנט בערג, איז דא נאך טויזנט בערג! - און דארט, איז דאס אָרט פון 'שדים'! - און די 'שדים' האבן הינערישע פיס! האבן זיי קיין פח' נישט אין די פיס! נעמען זיי פח' פון מיינע פיס! - און מחמת [צוליב] דעם, האב איך קיין פח' נישט אין מיינע פיס! און איך האב א פול' (דהיינו: א שטויב), וואס דער [דאזיגער] פול' איז א רפואה' צו מיינע פיס! - קומט א ווינט, און טראגט אים אוועק!"

[ד] האט זיך די זון' אנגערופן (צו די לִבְנָה'): "אדאס [דערויף] זארגסטו?! איך וועל דיר זאגן א רפואה': באָשר [אזוי-ווי] ס'פארהאנדן א וועג! און פון דעם [דאזיגן] וועג, צוטיילן [צושפרייטן] זיך פמה [אסאך] וועגן!"

איין וועג, איז פון צדיקים! - אפילו דער צדיק' וואס ער איז דא - שיט [שפרייט] מען אים אונטער, דעם [דאזיגן] פול' [שטויב] פון דעם [דאזיגן] וועג' [פון די צדיקים], אין איטלעכן טרעט [ביי יעדן טריט]! - און איטלעכן טרעט וואס ער טוט [יעדן טריט וואס ער גייט], גייט ער אלץ, אויף דעם [דאזיגן] פול' [שטויב]!

און ס'פארהאנדן א וועג, פון אפיקורסים! - אפילו דער אפיקורס' וואס ער איז דא - שיט [שפרייט] מען אים אונטער דעם [דאזיגן] פול' [פונעם דאזיגן וועג' פון די אפיקורסים], אין איטלעכן טרעט [ביי יעדן טריט], פנ"ל [ווי אויבנדערמאנט]!

און ס'פארהאנדן א וועג, פון משוגעים! - אפילו א משוגע' וואס ער איז דא - שיט [שפרייט] מען אים אונטער דעם פול' [פונעם דאזיגן וועג' פון די משוגעים], פנ"ל [ווי אויבנדערמאנט]!

אין אזוי איז פארהאנדן פמה [אסאך] וועגן!

אין ס'פארהאנדן א [אנדערן געוויסן] וועג: באָשר [אזוי-ווי] ס'פארהאנדן צדיקים, וואס זיי זענען מקבל אויף זיך יסורים, [און עס] פירן זיי די פריצים אין קייטן - האבן זיי קיין פח' נישט אין די פיס' - שיט [שפרייט] מען זיי אונטער, פון דעם [דאזיגן] פול' [שטויב] פון דעם [דאזיגן] וועג' - האבן זיי [באקומען זיי דערפון] פח' אין די פיס'!

בְּכֵן [דעריבער]: זאלסטו [דארט] אהינגיין [צום וועג] וואו די צדיקים' וואס זענען מקבל אויף זיך יסורים, באקומען דארט פח' אין די פיס' - ווארן דארט איז דא אסאך פול' [שטויב] - וועסטו האבן א רפואה' אויף די פיס'!"

(דאס האט אלץ די זון' גערעדט, צו דער לִבְנָה)! - און ער' הערט דאס אלץ! (היינו: דער וואס האט קיין פח' נישט געהאט אין די פיס' [דער הינקעדיגער], האט דאס אלץ געהערט).

נאמען _____
 טעלפון _____
 שטאט _____

דעם רבינ'ס אעשיות

בחינה אויף סיפורי מעשיות די דריטע מעשה - מעשה מחיגר (1)

- מצות
- יא. וואס האט ער געגעסן ווען ס'האט זיך געענדיגט די עסן פון וואגן?**
- ער האט געטראפן ברויט
 ער האט נאר געטרונקען
 גראז
- יב. נאכדעם וואס ער האט גענעכטיגט אין פעלד האט ער געקענט שטיין?**
- ער האט צוריק אנגהויבן צו גיין
 ער האט געקענט שטיין
 ער האט נאר געקענט זי רוקן
- יג. פארוואס האט ער אויסגרוסן די קרייטיכץ מיט די ווארצל?**
- ווייל ס'האט אים אויסגעזען גאר א אלטע קרייטיכץ
 ווייל ער האט געוואלט עסן אויך די ווארצל
 ווייל אזא קרייטיכץ האט ער נאכנישט געזען
- יד. וויאזוי איז געווען דער דומיט וואס ער האט געטראפן?**
- רינדעכיג
 א לאנגע קעסטל
 פיר עקעדיג
- טו. וויאזוי איז ער אנגעקומען צו פלאץ וואס טאג און נאכט טרעפן זיך?**
- ער איז געגאנגען צופיס
 מיט פערד און וואגן
 ער האט אנגעכאפט דער דומיט אויף די זייט וואס ווער עס כאפט אן די זייט קומט אן צו פלאץ וואס טאג און נאכט טרעפן זיך
- טז. וואס האט די זון געקלאגט פאר דער לבנה?**
- אז ער האט נישט כח און די פוס ווייל די שדים נעמען זייער כח פון זיינע פוס
 אז ער טרוקענט די בוים וואס האט אין זיך אסאך סגולות
 ביידע תשובות זענען ריכטיג
- יז. וואספארא דאגה האט די לבנה דערציילט?**
- אז ער האט נישט כח און די פוס ווייל די שדים נעמען זייער כח פון זיינע פוס
 אז זי טרוקענט די בוים וואס האט אין זיך אסאך סגולות
 ביידע תשובות זענען ריכטיג

- א. וואס האט דער חכם געלאזט צוואה פאר זיינע קינדער?**
- צו פלאנצן פרוכט
 צו אקערן פעלדער
 צו אנטרונקען ביימער
- ב. וואס האט דער חיגר יא געקענט?**
- גיין
 שטיין
 לויפן
- ג. פון וואו האט דער זון געהאט פרנסה?**
- ער האט באקומען פון גבאי צדקה
 ער האט נישט געהאט וואס צו עסן
 די ברודער האבן אים געגעבן
- ד. פון וואו האט ער געהאט געלד צו טון משה ומתן?**
- פון וואס ס'איז אים איבערגעבליבן פון זיין פרנסה
 די ברודער האבן אים פארבראגט (גיליגען)
 ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ה. ער האט זיך מיישב געווען צו פארן קיין?**
- ברעסלא
 לייפציק
 איטליא
- ו. וועמען האט ער מיטגענומען אויפ'ן וועג?**
- א בעל עגלה
 א נאמן
 ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ז. וואס האט פאסירט אינמיטן וועג?**
- א גולן האט זיי באפאלן
 גולנים זענען זיי אנגעפאלן
 די וואגן האט זיך צובראכן
- ח. ווער איז אנטלאפן?**
- דער חיגר און דער נאמן
 דער נאמן און דער בעל עגלה
 דער חיגר דער נאמן און דער בעל עגלה
- ט. וואס האבן זיי גראבעוועט פון אים?**
- דאס קעסטל און די פערד
 די פערד און די וואגן
 דאס קעסטל די פערד און די וואגן
- י. וואס האט ער געגעסן אנפאנג?**
- סוחרעס (טרוקענע ברויט)
 ער האט נאר געטרונקען

נאר דאס זאלט איר זעהן תמיד צו טאן. אן צו טרענקען ביימער - מיט פיל הצלחה

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס מעשיות

מבחן בסיפורי מעשיות

מעשה ג' - מחיגר (1)

- לא אכל רק שתה
- מצות שהיה בעגלה
- יא. מה אכל החיגר אח"כ כשכלה האוכל בעגלה?**
- מצא חבילת לחם ישן לאכול
- היה רק שותה מים
- השליך עצמו מהעגלה לאכול עשבים
- יב. אחר שהחיגר לן בשדה, היה יכול לעמוד או לא?**
- התרפא והתחיל ללכת
- כן
- היה יכול רק לרחוש
- יג. למה החיגר עקר העשב מהשורש?**
- כי זה היה נראה לו עשב ישן מאוד
- כי רצה לאכול גם השורש
- כי היה מכיר בהם ועדיין לא ראה עשב כזה
- יד. איך היה נראה הדומיט שמצא מתחת לעשב הנ"ל?**
- עגול
- מלבן
- מרובע
- טו. איך הגיע החיגר למקום שיום ולילה נתוועדים יחד?**
- התחיל ללכת ברגליו והלך עד שהגיע לשם
- עם סוס ועגלה
- נודמן לו שאחזו הדומיט בצד המסוגל לשא למקום שיום ולילה מתקבצים
- טז. מה שמע שהשמש קובל לפני הירח?**
- שהשדים אין להם כח ברגליהם והם יונקים מרגלי ואין לי כח ברגלי
- כי יש אילן שהוא מסוגל להרבה דברים והאילן הזה צריך להשקותו ואני מזריח עליו השמש ומייבש אותו
- שתי התשובות נכונות
- יז. מה שמע שהירח מספר לשמש על הדאגות שיש לה?**
- שהשדים אין להם כח ברגליהם והם יונקים מרגלי ואין לי כח ברגלי
- כי יש אילן שהוא מסוגל להרבה דברים והאילן הזה צריך להשקותו ואני מזריח עליו הירח ומייבש אותו
- שתי התשובות נכונות

- א. מה צוה החכם לבניו ומשפחתו לפני מותו?**
- לזרוע פירות
- לזרוע פירות ולחרוש שדות
- שישתדלו להשקות אילנות
- ב. הבן החיגר היה יכול לעמוד או לא?**
- לא
- כן
- יכול לעמוד רק עם מקל
- ג. איך היה פרנסה לחיגר?**
- קיבץ נדבות
- לא היה לו מה לאכול כלל
- אחיו נותנים לו די פרנסתו
- ד. איך היה מעות לחיגר לעסוק במשא ומתן?**
- קיבץ ממה שנשאר לו מפרנסתו
- משפחתו הלוו לו מעות
- שתי התשובות נכונות
- ה. לאן רצה ליסוע החיגר?**
- לברעסלא
- ללייפסיק
- לאיטליא
- ו. את מי לקח עמו החיגר לדרך?**
- בעל עגלה
- נאמן
- שתי התשובות נכונות
- ז. מה קרה בדרך?**
- נפל עליהם גזן אחד
- נפלו עליהם גזנים
- העגלה נשברה
- ח. מי הצליח לברוח?**
- החיגר והנאמן
- הבעל עגלה והנאמן
- החיגר והבעל עגלה והנאמן
- ט. מה הם גזלו?**
- התיבה והסוסים
- הסוסים והעגלה
- התיבה והסוסים והעגלה
- י. מה אכל בתחילה החיגר?**
- לחם יבש שהיה בעגלה

השתדלו להשקות אילנות - בהצלחה גדולה

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: "ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך